

maatte sige god herfor, at vi ikke maatte billige noget saadant. Heri kan jeg ikke tjene det ærede Medlem. Jeg kan sige paa hele mit Partis og paa hele Ministeriets Vegne, at vi anser det, Kongen foretog sig, da han opfordrede Ministeriet Zahle til at opløse Folketinget for at bringe Klarhed i den saare uklare politiske Situation og faa slaaet fast, hvad der mildest talt var overmaade tvivlsomt, om Ministeriet virkelig sad med et Flertal af Vælgere bag sig, som fuldt berettiget. Jeg betragter denne Opfordring fra Kongens Side som liggende ganske indenfor Kongens konstitutionelle Ret, ja, som hans Pligt (*Borgbjerg*: Ja, Opfordringen! Men det, der kom bagefter?). Kongen rettede denne Opfordring, men Opfordringen blev ikke efterkommet, og her ligger det exceptionelle ved Situationen. Det ganske særlige, det, der er næsten uden Sidestykke, er dette, at en Regering, der sad saa svagt, som den daværende Regering sad, og som maatte være sig bevidst, hvor overordentlig vaklende dens Støtte i Vælgerbefolkningen var, vægrede sig ved at følge en saadan Opfordring af Kongen. Naar den vægrede sig derved, var det efter min Mening fuldt ud berettiget, at Kongen sørgede for paa anden Maade, ad andre Veje at faa denne Opløsning tilvejebragt, saaledes at man kunde faa Folkets Villie at vide. Thi anden Hensigt var der jo absolut ikke med det, Kongen foretog sig. Det var ikke Hensigten at tilvejebringe noget politisk Systemskifte her i Landet. Hensigten var at faa at vide, ad hvilke Veje Vælgernes vilde, der skulde styres. Var Vælgernes Dom den 26. April faldet ud til Fordel for de Herrer, var et Ministerium af deres Farve paa ny rykket ind paa Ministerpladserne. Det viste sig dog, at Kongens Skøn var fuldkommen rigtigt. Det viste sig, at Kongen havde bedømt Situationen klart og korrekt. Valget gav sig Udslag i en anden Retning end den, den tidligere Regering repræsenterede, et Udslag, hvis Tydelighed ingen kan nægte, og hvis afgørende Karakter ogsaa blev udtrykkelig indrømmet af Ordføreren for det radikale Parti.

Endelig nogle enkelte Bemærkninger om Grundloven. Jeg skal ikke lade mig lokke af Hr. Borgbjerg til at fordybe mig i saa store og interessante Spørgsmaal som Tokammersystem eller Etkammersystem og endnu mindre i det endnu større Spørgsmaal om Monarki eller Republik. Jeg tror, at saadanne Forhandlinger her er fuldkommen ørkesløse. Disse

Spørgsmaal har foreligget for Vælgernes, de blev ført frem næsten ved hvert eneste Vælgermøde under den varme Valgkamp, vi havde, baade Etkammersystemet, Nedsættelse af Valgretsalderen til Folketinget og Landstinget og til Slutning ogsaa, som Følge af det socialdemokratiske Partis Proklamation, Spørgsmaalet: Monarki eller Republik. Vælgernes har været sig vel bevidst, hvad de stemte for, ogsaa med Hensyn til Grundlovssagen. De satte det Flertal ind, der nu sidder her. Vælgernes har med fuld Bevidsthed afvist disse Planer og sluttet sig til det Program, som Ministeriet har udtalt ved sin Tiltrædelse, at vi kun skal have de Forandringer i Grundloven, som er nødvendige for Genforeningen med Sønderjylland, med Undtagelse af de yderligere Ændringer, som samtlige de store Partier kan enes om. Dette er ført frem overalt ved Valgene, dette har Vælgernes givet deres Tilslutning, saa det er en ret ørkesløs teoretisk Diskussion her at indlade sig paa at tale om Etkammersystem eller Tokammersystem, om Republik eller Monarki. Det var jo interessant at høre, at Hr. Borgbjerg dog vilde tolerere Landstinget, hvis det, vel at mærke, vilde indskrænke sig til at læse Korrektur, og ligeledes vilde tolerere Kongen, hvis han vilde indskrænke sig til overhovedet intet at foretage sig, som havde nogen som helst Betydning. (*Borgbjerg*: Det er det konstitutionelle Monarki!). Nej, det ærede Medlem tager fejl, hvis han tror, at det er Kernen i det konstitutionelle System, at Kongen ingen Magt har, og at Kongen overhovedet aldrig skal gøre en politisk Indsats. Det, vi har oplevet nu, er netop et Eksempel paa, at paa Tider, hvor Situationen er uklar, hvor det er et Spørgsmaal, hvad Vælgernes vil eller ikke vil, har Kongen en Opgave, og han kan ogsaa have det paa andre Omraader. — Men vi faar jo altsaa nu ikke alene de Forslag frem, som vi havde fremme før Valget, men efter hvad den ærede socialdemokratiske Ordfører (*Borgbjerg*) bebudede, ogsaa et Forslag om Republikkens Indførelse. Det skal blive interessant at se dette Forslag formuleret i Lovparagraffer. Det skal ogsaa blive særdeles interessant at se, hvilken Stilling det ærede radikale Parti vil indtage til dette Forslag. Vor Opfattelse er den, at der ingen indre Grund er til at foretage andre Forandringer i Grundloven end dem, der følger af Indlemmelsen. Grundloven er saa ny, og den blev den Gang